

Ко одлучује о рату?

Пише: Даг Бендоу
уторак, 29 јул 2008 21:59

Бушова администрација прети ратом у Ирану као да је одлука о томе на председнику. Председник сматра да није ограничен ни Уставом ни Резолуцијом светских сила из 1973. Бивши државни секретари Џејмс А. Бејкер и Ворен Кристофер недавно су упозорили: „Владавина права је нарушена и уништена када је главни статут у овој кључној политичкој области редовно преиспитиван или игнорисан.“ Они су предложили нови Консултативни акт светских сила који од председника захтева саветовање са Конгресом, као и овлашћење конгресног гласања ради одобравања или неодобравања било какве интервенције у року од тридесет дана. Председник може да стави вето на било какво негодовање, а његов вето може бити поништен.

Бејкер је објаснио да је процедура неопходан одговор на стални конфликт између извршне и законодавне власти. „Оно чему овим статутом тежимо је креирање процеса који ће охрабрити обе власти да сарађују и консултују се на начин који је практичан и у духу Устава“.

Али авај, ако се председници не придржавају Устава и закона донетих у Конгресу, зашто Бејкер мисли да ће се придржавати новог закона? Два члана студијске комисије, којом председавају Бејкер и Кристофер, бивши конгресмен Мики Едвардс и Дејвид Скагс, демократа и републиканац, жалили су се да предлог нагиње ка извршној власти. То је истина, али ни издалека довољно за поборнике надмоћи извршне власти: скорашњи председници су се упорно опирали и најмањем доказивању уставне власти Конгреса.

У Бушевој администрацији, на пример, постоји само један битан огранак власти, извршна власт, према којој су остали огранци подређени, занемарујући Устав и изричите намере Оснивача, кад год председник тврди да врши своје обавезе као врховни војни командант. Тврдње председника Буша нису имале среће у Врховном суду, који је недавно подржао захтев за хабеас корпус оних који су означени за противнике. Међутим, ова одлука није обновила надлежност Конгреса да објави рат. Уместо што охрабрују Конгрес да се укључи у још један узалудан поход, одобравајући још један део неефикасног законодавства, Бејкер, Кристофер и други чланови би требало да инсистирају на томе да Конгрес поврати свој уставни ауторитет. То значи обавештавање будућих председника, укључујући и оног који ће бити изабран у новембру, да само Конгрес може да започне конфликт, и да је Конгрес вољан да казни било ког председника који покуша да Устав преузме у своје руке.

Устав је јасан. Члан 1, Одељак 8(11) каже да ће „Конгрес имати моћ... да објави рат.“ То не значи надлежност да примети чињеницу да је председник започео рат. Односи се на надлежност да започне рат.

Они који су сачинили Устав реаговали су против британског система, по коме је краљ могао да унилатерално читаву империју поведе у рат. Делегати су изричито одбили предлог да се председнику додели овлашћење за започињање конфликта. Елбриџ Гери је одговорио да он „никада није очекивао да ће у републици чути о иницијативи за овлашћивање председника да објави рат.“ Александар Хамилтон, можда најсличнији монархисти од свих који су присуствовали уставној конвенцији, умирио је бриге делегата око надлежности председника, објашњавајући да је „значајно потчињенија (од

Ко одлучује о рату?

Пише: Даг Бендоу
уторак, 29 јул 2008 21:59

надлежности краља). Имаће само улогу извршног командовања и управљања копненим и поморским снагама... док се надлежност британског краља пружа до објављивања рата.“

Насупрот томе, доминантан утисак на конвенцији био је значај смањења могућности рата – „заустављање уместо омогућавања рата“, по речима Џорџа Мејсона. Џејмс Вилсон је рекао да са новим системом „нећемо похитати у рат.“

Основна стратегија је била једноставна: доношење заједничке а не индивидуалне одлуке о поласку у рат. Председнику „није безбедно поверити“ моћ да започне рат, рекао је Џорџ Мејсон. Џејмс Вилсон је рекао да је Устав „сачињен како би штитио“ од несмотреног ратовања, пошто „није у моћи једног човека, или једне групе људи, да нас уведе у такву опасност“. Томас Џеферсон, утицајан иако није био присутан на конвенцији, говорио је о успостављању ефикасне провере „паса рата“ трансфером моћи, да им се не би дале одрешене руке.

Усред жучних расправа између републиканаца и федералиста током вашингтонске адиминистрације, Џејмс Медисон је критиковао покушаје да се увелича председник: „Устав изричито и искључиво овлашћује законодавство да објави рат: предложено је да би извршна власт, услед немогућности законодавне власти, могла да објави рат.“ Овај корак би, објаснио је, уништио поделу власти кроз „мешање ове две неспојиве моћи, предавањем њиховог законодавног дела у руке извршне власти“. Чињеница да Устав коначну одлуку о рату и миру препушта Конгресу не значи да не постоје нејасноће. Али већина случајева остаје недвосмислена, јасно налажући одобрење Конгреса.

Постоји велики број аргумената за игнорисање Устава. Можда је омиљени тај да то „сваки председник чини,“ то јест, започиње ратове без дозволе Конгреса. Чињеница да је неким председницима неуставно понашање полазило за руком не оправдава будуће председнике који би то исто покушали. Неки од најчешће навођених примера спровођени су уз макар наизглед законодавну власт. Већина су биле ограничене интервенције са ограниченим средствима, а не иницирање општег рата – бомбардовање, нападање стране земље и спровођење промене режима. Још једна расправа води се о томе да у данашњем свету председници морају бити способни да сместа одговоре на кризу. Али састављачи Устава су предвидели ту потребу, гласајући да се реч „објавити“ замени са „креирати“ како би омогућили председнику да „одбије“ напад, по речима Роџера Шермана. Њихова намера није била да ограниче Конгрес да призна оно што је очигледно када је председник већ започео конфликт, као што тврде многи поборници извршне власти. Ни у једном скорашњем конфликту, од Кореје до Ирака, није постојао неадекватан тренутак да Конгрес испуни своју уставну улогу.

Коначно, они који промовишу надмоћ председника указују на његову улогу врховног војног команданта. То му заиста даје надлежност да води било који рат, али је на Конгресу да одлучи да ли постоји рат који треба водити, баш као што је законодавство овлашћено да оформи војску и успостави правила рата. Моћ председника је подређена моћи Конгреса, што ствара оквир по коме би он требало да се управља као врховни војни командант.

Ко одлучује о рату?

Пише: Даг Бендоу
уторак, 29 јул 2008 21:59

Нажалост, ни једна партија није доследно подржавала Устав. Републиканци и демократе стално мењају ставове у зависности од тога која партија контролише извршну власт. Због тога већу одговорност имају двопартијске комисије као што је ова предвођена господом Бејкером и Кристофером које треба да инсистирају на повратку уставних принципа, пре него да нуде још један фалични компромис, који ће сигурно бити игнорисан када то буде најпотребније. Али нису сви амерички председници игнорисали основни закон нације. Председник Двајт Ајзенхауер, један од најслављенијих америчких генерала, је изјавио: „Што се тиче рата, постоји само једно место којем се обраћам, а то је Конгрес Сједињених Држава.“ Касније је додао - „Не покушавам да наредим трупам да уђу у нешто што се може протумачити као рат, док Конгрес то не нареди“.

Оснивачи су били далековиди када су Конгресу дали моћ за започињање рата. Председници су упорно манипулисали чињеницама, укључујући и владине службе и јавно мњење, да би нацију повели у рат. Само опрезно законодавство, одлучно да одбрани своју надлежност за започињање рата и спроведе своју одговорност за надгледање председниковог управљања ратом, може одбрани уставни систем и јавност. Конгрес не мора да донесе нови закон, већ треба да инсистира на томе да се председник придржава Устава. Као што су амерички оснивачи разумели, одлука да се крене у рат је превише значајна да би зависила од једног човека, било републиканца или демократе. Само Конгрес има надлежност да ослободи „псе рата“.

Даг Бендоу је бивши специјални асистент председника Роналда Регана, сарадник у Америциан Цонсервативе Дефенсе Алијанце и аутор књиге Нова америчка глобална империја (Хулон Пресс).

(21.07.2008. The National Interest)